

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.07.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 30.06.2023, 27

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus

Vastu võetud 16.09.2010
[RT I 2010, 72, 543](#)
jõustumine 01.01.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.01.2011	RT I, 03.02.2011, 1	13.02.2011
07.12.2011	RT I, 23.12.2011, 2	24.12.2011, osaliselt 01.01.2012 ja 01.02.2012
12.12.2013	RT I, 28.12.2012, 3	01.01.2013
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 2	23.03.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
11.06.2015	RT I, 30.06.2015, 4	01.09.2015, osaliselt 01.07.2015
07.06.2016	RT I, 21.06.2016, 1	01.07.2016
23.01.2018	RT I, 02.02.2018, 9	01.01.2019
20.04.2020	RT I, 06.05.2020, 1	07.05.2020
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 5	20.07.2020
09.12.2020	RT I, 17.12.2020, 5	27.12.2020
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 1	01.07.2023; tekstis osaliselt asendatud sõna „Rahandusministeerium” sõnadega „Regionaal- ja Põllumajandusministeerium” vastavas käändes;

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus sätestab kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamise, vastuvõtmise, täitmise ja aruandluse põhimõtted, kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse finantsdistsipliini tagamise meetmed, finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetluse põhimõtted ning raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse põhimõtted.
[[RT I, 13.03.2014, 2](#)- jõust. 23.03.2014]

§ 2. Mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) eelarve – eelarveaasta põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse plaan koos täiendavate nõuete, volituste ja informatsiooniga, mis on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse vastava aasta tegevuste finantseerimisele;
- 2) [kehtetu -[RT I, 28.12.2012, 3](#)- jõust. 01.01.2013]

- 3) tegevus – kohaliku omavalitsuse üksuse ülesanne, mille täitmiseks võib seada eesmärgi ja nende täitmist väljendavaid indikaatoreid;
- 4) tegevuse eesmärk – olukorra analüüsi ja arengukava alusel eelarveaastaks püstitatud konkreetne ja mõõdetav siht, mis väljendab taotletavat mõju või tulemust;
- 5) sissetulekud – põhitegevuse tulud vastavalt käesoleva seaduse §-dele 7 ja 14, materiaalse ja immateriaalse põhivara (edaspidi *põhivara*), osaluste ja muude aktsiate või osade müügitulu, põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine, finantstulud ja tagasilaekuvad laenud;
- 6) väljaminekud – põhitegevuse kulud vastavalt käesoleva seaduse §-dele 8 ja 15, põhivara, osaluste ja muude aktsiate või osade soetus, põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine, finantskulud ja laenude andmine ning § 10 lõike 1 punktis 2 ja § 17 lõike 1 punktis 2 nimetatud kohustuste täitmine;
- 7) investeering – põhivara soetus ja sellega kaasnev käibemaksukulu seoses objekti ehitamise või renoveerimisega või vara soetamisega;
- 8) kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus – kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus;
- 9) sõltuv üksus – raamatupidamise seaduse mõistes kohaliku omavalitsuse üksuse otsese või kaudse valitseva mõju all olev üksus, kes on saanud kohaliku omavalitsuse üksuselt, riigilt, muult avalik-õiguslikult juriidiliselt isikult või eelnimetatud isikute valitseva mõju all olevatelt üksustelt üle poole tuludest või kes on saanud toetust ja renditulu kohaliku omavalitsuse üksustelt ja nende valitseva mõju all olevatelt üksustelt rohkem kui 10 protsenti vastava aasta põhitegevuse tuludest.

§ 3. Raamatupidamise seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid raamatupidamise seaduse tähenduses, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 4. Eelarveaasta

- (1) Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.
- (2) Kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve (edaspidi *eelarve*) kinnitatakse üheks eelarveaastaks. Eelarves võib esitada informatsiooni ka eelarveaastast pikema perioodi kohta.

§ 5. Eelarve ülesehitus ja liigendus

- (1) Eelarve koosneb osadest ning on kassapõhine või tekkepõhine. Kassapõhise eelarve koostamise erisused on esitatud käesoleva seaduse §-des 6–12. Tekkepõhise eelarve koostamise erisused on esitatud käesoleva seaduse §-des 13–19.
- (2) Eelarveosad on:
 - 1) põhitegevuse tulud;
 - 2) põhitegevuse kulud;
 - 3) investeerimistegevus;
 - 4) finantseerimistegevus;
 - 5) likviidsete varade muutus.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarveosade detailsus peab kassapõhise eelarve korral vastama vähemalt käesoleva seaduse §-des 7–11 ja tekkepõhise eelarve korral vähemalt §-des 14–18 sätestatule.
- (4) Eelarvele võib lisada käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud osasid, lisasid ja täiendavat informatsiooni, sealhulgas ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste ning tegevuste ja eesmärkide vahelisi tehinguid, mis on vajalikud kohaliku omavalitsuse üksuse finantsolukorra täpsustamiseks ja eelarve täiendamiseks, kuid mida ei arvestata lõikes 2 nimetatud eelarveosades.
- (5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud eelarveosades võib eelarve jaotada täiendavalt tegevuste kaupa ning tegevused täiendavalt eesmärkide kaupa. Eesmärkidele lisatakse nende täitmise mõõtmiseks indikaatorid. Indikaator on eesmärgi saavutamist iseloomustav kvantitatiivne või kvalitatiivne näitaja, mille abil saab analüüsida eesmärgi täitmise suunas liikumist.
- (6) Volikogu võib volitada valla- või linnavalitsust eelarvet detailsemalt liigendama.
- (7) Eelarves võib eraldi põhitegevuse kuluna planeerida reservfondi ettenägematute väljaminekute tegemiseks. Valla- või linnavalitsus eraldab reservfondist vahendeid sihtotstarbeliselt. Valla- või linnavolikogu kehtestab reservfondi vahendite kasutamise tingimused ja korra määrusega.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2. peatükk

KASSAPÕHISE EELARVE KOOSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 6. Kassapõhine eelarve

(1) Kassapõhises eelarves kavandatakse majandustehingud selles perioodis, millal planeeritakse nendega seotud raha laekumine või väljamaksmine.

(2) Lisaks raha laekumise või väljamaksmisega seotud tehingutele kajastatakse eelarves:

- 1) nii põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude kui ka investeerimistegevuse eelarveosades sihtfinantseerimisega seotud tehingud, mille korral sihtfinantseerimise ülekandja kannab raha otse üle tarnijale, kellelt kohaliku omavalitsuse üksus kaupu või teenuseid saab, perioodis, millal kavandatakse raha ülekandmine;
- 2) nii investeerimistegevuse kui ka finantseerimistegevuse eelarveosades põhivara soetamine kapitalirendi tingimustel või teenuste kontsessioonikokkulepete alusel perioodis, millal kavandatakse kapitalirendi tingimustel või teenuste kontsessioonikokkulepete alusel põhivara kasutusõiguse saamine.

§ 7. Kassapõhise eelarve põhitegevuse tulude eelarveosa

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosas jaotatakse tulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) maksutulud;
- 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.

(2) Põhitegevuse tulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist;
- 2) tulu põhivara müügist;
- 3) tulu osaluste ning muude aktsiate ja osade müügist;
- 4) finantstulusid.

§ 8. Kassapõhise eelarve põhitegevuse kulude eelarveosa

(1) Põhitegevuse kulude eelarveosas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) antavad toetused;
- 2) muud tegevuskulud.

(2) Majandustehingutega kaasnev käibemaksukulu kajastatakse koos kaupade ja teenuste maksumusega olenevalt kaupade ja teenuste maksumuse klassifitseerimisest.

(3) Põhitegevuse kulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist;
- 2) põhivara soetust;
- 3) osaluste ning muude aktsiate ja osade soetust;
- 4) finantskulusid.

§ 9. Kassapõhise eelarve investeerimistegevuse eelarveosa

(1) Investeerimistegevuse eelarveosa jaotatakse majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) põhivara soetus;
- 2) põhivara müük;
- 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- 5) osaluste soetus;
- 6) osaluste müük;
- 7) muude aktsiate ja osade soetus;
- 8) muude aktsiate ja osade müük;
- 9) antavad laenud;
- 10) tagasilaekuvad laenud;
- 11) finantstulud ja finantskulud.

(2) Investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müükide tulu, punktis 3 nimetatud saadav sihtfinantseerimine, punktis 10 nimetatud tagasilaekuvad laenud ning punktis 11 nimetatud finantstulude ja -kulude vahe, millest lahutatakse punktides 1, 5 ja 7 nimetatud soetuste maksumus, punktis 4 nimetatud antav sihtfinantseerimine ning punktis 9 nimetatud antavad laenud.

§ 10. Kassapõhise eelarve finantseerimistegevuse eelarveosa

(1) Finantseerimistegevuse eelarveosa jaotatakse vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) laenude võtmine, võlakirjade emiteerimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ning kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel;
- 2) võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste täitmine, emiteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.

(2) Finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud kohustuste võtmiseks kavandatavad rahalised vahendid ja sellest lahutatakse punktis 2 nimetatud kohustuste täitmiseks kavandatavad vahendid.

§ 11. Kassapõhise eelarve likviidsete varade muutuse eelarveosa

(1) Likviidsete varade muutuse eelarveosa jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) raha ja pangakontode saldo muutus;
- 2) rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus;
- 3) soetatud võlakirjade saldo muutus.

(2) Likviidsete varadena käsitatakse varasid, mis vastavad käesoleva seaduse § 36 lõikele 1.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjed võib planeerida ühel kirjel likviidsete varade muutusena.

(4) Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega.

§ 12. Kassapõhise eelarve tasakaal, ülejääk ja puudujääk

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele on liidetud investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma, nimetatakse käesolevas seaduses eelarve tulemiks. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

(2) Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.

(3) Eelarve on ülejäägis, kui eelarve tulem on positiivne.

(4) Eelarve on puudujäägis, kui eelarve tulem on negatiivne.

3. peatükk TEKKEPÕHISE EELARVE KOOSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 13. Tekkepõhine eelarve

Tekkepõhises eelarves kajastatakse tehingud vastavalt nende toimumisele, sõltumata sellest, millal nende eest raha laekub või välja makstakse.

§ 14. Tekkepõhise eelarve põhitegevuse tulude eelarveosa

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosas jaotatakse tulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) maksutulud;
- 2) tulud kaupade ja teenuste müügist;
- 3) saadavad toetused;
- 4) muud tegevustulud.

(2) Põhitegevuse tulude eelarveosas ei planeerita:

- 1) kasumit ja kahjumit põhivara müügist;
- 2) põhivara soetuseks saadavat sihtfinantseerimist;
- 3) finantstulusid.

(3) Põhitegevuse tulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta tuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 15. Tekkepõhise eelarve põhitegevuse kulude eelarveosa

(1) Põhitegevuse kulude eelarveosas jaotatakse kulud majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) antavad toetused;
- 2) muud tegevuskulud.

- (2) Põhitegevuse kulude eelarveosas ei planeerita:
- 1) põhivara amortisatsiooni ja ümberhindlust;
 - 2) põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist;
 - 3) finantskulusid;
 - 4) põhivara soetamisega kaasnevat käibemaksukulu.

(3) Põhitegevuse kulude eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta kuludega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 16. Tekkepõhise eelarve investeerimistegevuse eelarveosa

(1) Investeerimistegevuse eelarveosa jaotatakse majandusliku sisu järgi vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) põhivara soetus;
- 2) põhivara müük;
- 3) põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine;
- 4) põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine;
- 5) osaluste soetus;
- 6) osaluste müük;
- 7) muude aktsiate ja osade soetus;
- 8) muude aktsiate ja osade müük;
- 9) antavad laenud;
- 10) tagasilaekuvad laenud;
- 11) finantstulud ja finantskulud.

(2) Investeerimistegevuse eelarveosas ei planeerita:

- 1) põhivara soetuseks saadavat mitterahalist sihtfinantseerimist ja sellega seoses saadavat põhivara, kui sellega ei kaasne kaupade ja teenuste müüki tarnija poolt;
 - 2) põhivara soetuseks antavat mitterahalist sihtfinantseerimist ja sellega kaasnevat mitterahalist põhivara võõrandamist;
 - 3) mitterahalisi sissemaksid äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute omakapitali ning mitterahalisi väljamakseid äriühingute, sihtasutuste ja mittetulundusühingute omakapitalist;
 - 4) finantsinvesteeringute ja osaluste ümberhindamisest põhjustatud kasumit ja kahjumit ning kohaliku omavalitsuse üksuse osa tema osalusega äriühingu majandusaasta tulemist.
- [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müügid planeeritakse müügist saadava tuluna, mitte müügist saadava kasumi või kahjumina.

(4) Investeeringud planeeritakse investeerimistegevuse eelarveosas põhivara soetusena koos soetusega kaasneva käibemaksukuluga.

(5) Investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2, 6 ja 8 nimetatud müükide tulu, punktis 3 nimetatud saadav sihtfinantseerimine, punktis 10 nimetatud tagasilaekuvad laenud ning punktis 11 nimetatud finantstulude ja -kulude vahe, millest lahutatakse punktides 1, 5 ja 7 nimetatud soetuste maksumus, punktis 4 nimetatud antav sihtfinantseerimine ning punktis 9 nimetatud antavad laenud.

(6) Investeerimistegevuse eelarveosas võib planeerida ja kogusummas arvesse võtta investeerimistegevusega seotud nõuete ja kohustuste muutusi, kui prognoositakse nende olulist mõju likviidsete varade muutuse eelarveosas kajastatavale raha ja pangakontode saldo muutusele.

§ 17. Tekkepõhise eelarve finantseerimistegevuse eelarveosa

(1) Finantseerimistegevuse eelarveosa jaotatakse vähemalt järgmisteks liikideks:

- 1) laenude võtmine, võlakirjade emitteerimine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste võtmine ning kohustuste võtmine teenuste kontsessioonikokkulepete alusel;
- 2) võetud laenude tagasimaksmine, kapitalirendi- ja faktooringukohustuste täitmine, emitteeritud võlakirjade lunastamine ning tagasimaksed teenuste kontsessioonikokkulepete alusel.

(2) Finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma leidmiseks liidetakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud kohustuste võtmiseks kavandatavad rahalised vahendid ja sellest lahutatakse punktis 2 nimetatud kohustuste täitmiseks kavandatavad rahalised vahendid.

§ 18. Tekkepõhise eelarve likviidsete varade muutuse eelarveosa

(1) Likviidsete varade muutuse eelarveosa jaotatakse järgmisteks liikideks:

- 1) raha ja pangakontode saldo muutus;

- 2) rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute saldo muutus;
- 3) soetatud võlakirjade saldo muutus.

(2) Likviidsete varadena käsitatakse varasid, mis vastavad käesoleva seaduse § 36 lõikele 1.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjed võib planeerida ühel kirjel likviidsete varade muutusena.

(4) Likviidsete varade saldo suurenemine ja vähenemine kajastatakse likviidsete varade muutuse eelarveosas vastavalt plussi või miinusega.

§ 19. Tekkepõhise eelarve tasakaal, ülejääk ja puudujääk

(1) Põhitegevuse tulude eelarveosa kogusumma ja põhitegevuse kulude eelarveosa kogusumma vahet, millele on liidetud investeerimistegevuse eelarveosa kogusumma, nimetatakse käesolevas seaduses eelarve tulemiks. Eelarve tulem peab võrduma likviidsete varade muutuse eelarveosa kogusumma ja finantseerimistegevuse eelarveosa kogusumma vahega.

(2) Eelarve on tasakaalus, kui eelarve tulem võrdub nulliga.

(3) Eelarve on ülejäägis, kui eelarve tulem on positiivne.

(4) Eelarve on puudujäägis, kui eelarve tulem on negatiivne.

4. peatükk EELARVESTRAATEEGIA KOOSTAMINE NING EELARVE KOOSTAMINE, VASTUVÕTMINE, AVALIKUSTAMINE JA TÄITMINE

§ 20. Eelarvestrateegia koostamine

(1) Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamisel, menetlemisel, vastuvõtmisel ja avalikustamisel lähtutakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-st 37².
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) [Kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Eelarvestrateegias esitatakse:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
- 2) eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksva aasta eeldatavad ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud vähemalt käesoleva seaduse § 7 lõike 1 või § 14 lõike 1 detailsuses, eeldatavad põhitegevuse kulud vähemalt § 8 lõike 1 või § 15 lõike 1 detailsuses, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2¹) informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

- 3) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulem eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulem vastavalt käesoleva seaduse §-le 33 iga aasta lõpu seisuga;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus vastavalt käesoleva seaduse §-le 34 iga aasta lõpu seisuga;
- 6) muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

(3¹) Kohaliku omavalitsuse üksusest sõltuv üksus kohustub valla- ja linnavalitsusele esitama eelarvestrateegia koostamiseks vajaliku informatsiooni kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37²lõike 1 alusel kehtestatud määruises ettenähtud tähtaegadel ja korras.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Eelarvestrateegias võib põhitegevuse tulud, põhitegevuse kulud ning investeeringud planeerida täiendavalt ka tegevuste kaupa.

(5) Eelarvestrateegias võib ette näha kavandatud tulude ületamise korral rahastatavate täiendavate tegevuste nimekirja.

(6) Eelarvestrateegias võib kavandada kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest väiksemana:

- 1) kaheks mittejärjestikuseks aastaks;
- 2) järgmiseks eelarveaastaks, kui jooksva aasta eelarve põhitegevuse tulem on kavandatud mitte väiksemana kui null.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud juhul peab eelarvestrateegiaga kavandatavate aastate põhitegevuse tulemite summa olema mitte väiksem kui null.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 21. Eelarve koostamise, vastuvõtmise ja täitmise alused

(1) Valla- või linnavolikogu kehtestab määrusega tingimused ja korra:

- 1) eelarve liigendamiseks;
- 2) eelarve või lisaelarve eelnõu koostamiseks, volikogus menetlemiseks ja vastuvõtmiseks;
- 3) majandusaasta aruande volikogus menetlemiseks ja kinnitamiseks;
- 4) vastuvõtmata eelarve korral väljaminekute tegemiseks;
- 5) eelarve täitmiseks.

(2) Volikogu võib volitada valla- või linnavalitsust kehtestama määrusega eelarve või lisaelarve eelnõu koostamise ja eelarve täitmise korra.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 22. Eelarve eelnõu koostamine

(1) Eelarve eelnõu koostab valla- või linnavalitsus vastavalt käesoleva seaduse §-des 5 ja 21 sätestatule. Eelarve eelnõule lisatakse seletuskiri.

(2) Seletuskirjas esitatakse vähemalt järgmine informatsioon:

1) selgitused ja põhjendused käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 kirjeldatud detailsuses eelmise aasta, jooksva aasta ning eelseisva eelarveaasta kohta;

1¹) selgitused eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevate andmete oluliste erinevuste kohta;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2) ülevaade arengukavas ja muudes arengudokumentides kajastatud eesmärkide kavandatavast täitmise plaanist eelseisval eelarveaastal ning nende täitmiseks kavandatavatest tegevustest;

3) ülevaade eelseisvaks eelarveaastaks kavandatavatest investeeringutest koos maksumuste ja finantseerimisallikatega;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

3¹) kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus eelseisva eelarveaasta lõpuks;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

4) ülevaade finantsdistipliini tagamise meetmete rakendamise menetluse ajal eelarvestrateegias või raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse ajal saneerimiskavas eelseisvaks eelarveaastaks kavandatud tegevuste või meetmete kohta;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

5) muu oluline informatsioon eelseisva eelarveaasta kohta.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2¹) Kui vallas või linnas on moodustatud osavald või linnaosa, esitatakse eelarve eelnõu koos seletuskirjaga arvamuse avaldamiseks osavalla- või linnaosakogule. Osavalla- või linnaosakogu arvamus lisatakse volikogule esitatavale eelarve eelnõu seletuskirjale.

[RT I, 21.06.2016, 1- jõust. 01.07.2016]

(3) Eelarve eelnõu ja seletuskirja esitab valla- või linnavalitsus volikogule hiljemalt üks kuu enne eelseisva eelarveaasta algust.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Eelarve eelnõu ja seletuskiri avaldatakse seitsme tööpäeva jooksul pärast nende volikogule esitamist kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel. Seletuskiri peab olema veebilehel kättesaadav kuni eelarveaasta lõpuni.

§ 23. Eelarve vastuvõtmine

(1) Eelarve eelnõu muutmise ettepanekule lisab selle algataja põhjendused ja arvestused kavandatavate muudatustega kaasnevate väljaminekute ja nende katteallikate kohta. Volikogu poolt tehtava ettepaneku läbivaatamisel kuulatakse ära valla- või linnavalitsuse arvamus.

(2) Eelarve võtab volikogu vastu määrusega.

(3) Eelarve avaldatakse seitsme tööpäeva jooksul pärast selle vastuvõtmist kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel. Veebilehel avaldatakse samuti eelarve menetlemist käsitlevad volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid.

(4) Eelarve jõustub eelarveaasta algusest.

§ 24. Eelarveaasta alguseks vastuvõtmata eelarve

(1) Kui valla- või linnavolikogu ei ole eelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, võib valla- või linnavalitsus kuni eelarve vastuvõtmiseni teha eelarve eelnõus kavandatud väljamineku, kui selle tegemise tähtaeg saabub enne eelarve vastuvõtmist ja see tuleneb:

- 1) õigusaktist;
- 2) käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 5–5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud kohustuse täitmiseks sõlmitud lepingust;
- 3) käesoleva seaduse § 27 lõikest 2;
- 4) kohtuotsusest.

(2) Kui valla- või linnavolikogu ei ole eelarvet eelarveaasta alguseks vastu võtnud, võib valla- või linnavalitsus kuni eelarve vastuvõtmiseni teha lõikes 1 nimetatuta väljamineku valla- või linnavolikogu määratud liigenduses ühe kaheteistkümnendiku ulatuses:

- 1) eelmise aasta lõpliku eelarve vastavast väljaminekust, kui kavandatav väljaminek on alanud eelarveaasta eelarve eelnõus vähemalt samas summas, või
- 2) alanud eelarveaasta eelarve eelnõus kavandatud väljaminekust, kui see on väiksem eelmise aasta lõpliku eelarve vastavast väljaminekust.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 25. Eelarve sissetulekute vähenemise ja väljaminekute suurenemise hüvitamine

Kui pärast kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveaasta algust kehtestab Riigikogu või Vabariigi Valitsus õigusakte, mille alusel jooksval eelarveaastal kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve sissetulekud vähenevad või väljaminekud suurenevad, hüvitab riik õigusakti mõjud samas ulatuses või vähendab proportsionaalselt kohaliku omavalitsuse üksusele pandud kohustusi.

§ 26. Lisaelarve

(1) Eelarveaasta jooksul võib eelarvet muuta lisaelarvega. Valla- või linnavalitsus koostab lisaelarve eelnõu ja esitab selle volikogule. Lisaelarve eelnõule lisatakse seletuskiri põhjendustega lisaelarve vajaduse kohta.

(2) Lisaelarve eelnõu ja seletuskiri avaldatakse käesoleva seaduse § 22 lõikes 4 sätestatud viisil ja tähtajal.

(3) Lisaelarve võtab volikogu vastu määrusega. Lisaelarvet menetletakse volikogus ja vastuvõetud lisaelarve avalikustatakse vastavalt käesoleva seaduse § 23 lõigetele 1 ja 3.

(4) Lisaelarvet ei pea koostama, kui:

- 1) sissetulekud suurenevad ja väljaminekuid ei suurendata;
 - 2) väljaminekud vähenevad;
- [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
 - 4) sissetulekud suurenevad sihtotstarbeliselt eraldatud vahendite või annetuste võrra ja väljaminekud suurenevad nende arvel tehtavate kulutuste võrra.

(5) Kui eelarveaasta jooksul koostatakse lisaelarve, tuleb selles kavandada käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 4 nimetatud sihtotstarbelised vahendid või annetused ja nende arvel tehtavad väljaminekud.

(6) Valla- või linnavalitsus võib teha lisaelarve eelnõu volikogule esitamisest kuni lisaelarve vastuvõtmiseni eelnõus kavandatud väljamineku, kui selle tegemise tähtaeg saabub enne lisaelarve vastuvõtmist ja see tuleneb:

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

- 1) õigusaktist;
- [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 2) käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3, 5–5² ja 7 ning lõikes 7 nimetatud kohustuse täitmiseks sõlmitud lepingust;
- [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
 - 4) kohtuotsusest.

(6¹) Valla- või linnavalitsus võib käesoleva seaduse § 27 lõikest 2 tulenevaid väljaminekuid teha enne lisaelarve vastuvõtmist.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7) Saneerimiskavast tulenevad muudatused võtab volikogu vastu lisaeelarvega ühe kuu jooksul kava kinnitamisest arvates. Kui kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvet ei ole veel vastu võetud, kajastatakse need muudatused kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve eelnõus.

§ 27. Tegemata jäänud väljaminekute kavandamine järgmisel eelarveaastal

(1) Eelmise aasta eelarves ettenähtud, kuid tegemata jäänud väljaminekute tegemine jooksval eelarveaastal kavandatakse kas eelarvega, kui eelarve on aasta alguseks vastu võtmata, või lisaeelarvega.

(2) Eelarve või lisaeelarvega võib kavandada eelarveosades kogusummana eelmisel eelarveaastal tegemata jäänud väljaminekuid, kui need tulenevad:

- 1) investeringute elluviimiseks sõlmitud lepingust või välja kuulutatud riigihankest;
- 2) sõlmitud lepingu alusel põhivara soetuseks antavast sihtfinantseerimisest;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) sõlmitud lepingu alusel saadud sihtfinantseerimisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud väljaminekute kogusummadena kavandamise korral kehtestab väljaminekute detailsema jaotuse valla- või linnavalitsus. Ülekantud väljaminekuid võib kasutada eelmise aasta eelarves määratud otstarbeks.

§ 28. Eelarve täitmine

(1) Eelarve täitmist ja raamatupidamist korraldab valla- või linnavalitsus. Eelarve täitmine on sissetulekute kogumine, väljaminekute tegemine ning tehingud varade ja kohustustega, samuti nende kohta arvestuse pidamine vastavuses eelarve koostamisel kasutatud arvestuspõhimõtetega.

(2) Valla- ja linnavalitsus, kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus ning ametiasutuse hallatav asutus võivad teha tehinguid ainult eelarves kinnitatud väljaminekute summa piires, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 24, § 26 lõike 4 punktis 4 ning lõigetes 6 ja 6¹ nimetatud juhtudel.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Valla- ja linnavalitsus, kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus ning ametiasutuse hallatav asutus võivad sõlmida lepingu, millega kaasneb väljaminek tulevastel eelarveaastatel, juhul kui sellega on arvestatud eelarvestrateegias. Kui väljaminekuga ei ole eelarvestrateegias arvestatud, võib lepingu sõlmida ainult volikogu loal.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3¹) Valla- või linnavolikogu võib lubada valla- või linnavalitsust käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 nimetatud määрусega ajutiselt piirata eelarves ettenähtud väljaminekute tegemist eelarve täitmise käigus tulude kavandatust väiksema laekumise korral. Määruses sätestatakse ajutise piiramise tingimused, ulatus ja ajaline kestus. Valla- või linnavalitsus peab väljaminekute piiramisest valla- või linnavolikogu teavitama.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Tekkepõhise eelarve korral on lubatud kajastada eelarve täitmisel arvestuspõhimõtetest tulenevaid amortisatsioonide, allahindlusi, mahakandmisi, väärtuse muutusi, ebatõenäoliselt laekuvaks hindamisi, valuutakursi muutusest tingitud kasumeid ja kahjumeid, eraldiste moodustamist ja korrigeerimist ning muid raamatupidamise arvestuspõhimõtetest tulenevaid ümberhindlusi ja korrigeerimisi, olenemata sellest, kas need olid eelarves ette nähtud või mitte.

(5) Põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse eelarveosade täitmisel võib üht täita samas mahus rohkem, kui teine eelarveosa jääb täitmata, kui see on põhjustatud hangete korraldamise järel selgunud tingimustest, mille tõttu planeeritud tehing klassifitseeritakse eelarve täitmisel tulenevalt põhivara arvelevõtmise reeglitest teisiti, kui eelarves oli ette nähtud.

5. peatükk ARUANDLUS

§ 29. Majandusaasta aruande koostamine ja kinnitamine

(1) Majandusaasta aruande koostamisel lähtutakse raamatupidamise seaduses sätestatud põhimõtetest, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Majandusaasta aruande koostab ja kiidab heaks valla- või linnavalitsus. Vallavanem või linnapea kirjutab majandusaasta aruandele koos kuupäeva märkimisega alla viivitamata pärast seda, kui valla- või linnavalitsus on aruande heaks kiitnud.

(3) Lisaks raamatupidamise seaduse §-s 24 või 31 sätestatule esitatakse tegevusaruandes:

- 1) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavas või muudes arengudokumentides ettenähtud eesmärkide täitmisest aruandeaastal. Indikaatorite rakendamisel tuleb ülevaates esitada indikaatorite kavandatud ja tegelikud andmed;
 - 2) viimase viie aruandeaasta põhitegevuse tulemi väärtus vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 1;
 - 3) viimase viie aruandeaasta netovõlakoorumus vastavalt käesoleva seaduse § 34 lõikele 1;
 - 4) põhjendused käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 esitatud põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest või käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 esitatud netovõlakoorumuse ülemmäärast mittekinnipidamise kohta, kui neist ei ole kinni peetud;
 - 5) ülevaade eelarvestrateegias kavandatud finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamiseks kavandatud tegevuste või saneerimiskava täitmise kohta käesoleva seaduse §-des 40 ja 44 nimetatud menetluse ajal.
- [RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Raamatupidamise aastaaruande koosseisu kuuluvas eelarve täitmise aruandes esitatakse vähemalt käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 kehtestatud detailsuses aruandeaasta:

- 1) esialgne eelarve;
- 2) lõplik eelarve;
- 3) eelarve täitmise andmed.

(5) Esialgne eelarve on vastavalt käesoleva seaduse § 23 lõikele 2 vastuvõetud aruandeaasta eelarve.

(6) Lõplik eelarve on esialgne eelarve koos lisaelarvetest, käesoleva seaduse § 26 lõike 4 punktist 4 ja reservfondi kasutuselevõtmise otsustest tulenevate muudatustega.

(7) Eelarve täitmise aruandes ei ole kohustuslik esitada võrreldavaid arvnäitajaid aruandeaastale eelnenud majandusaasta kohta.

(8) Eelarve täitmise aruande kohta koostatakse raamatupidamise aastaaruande lisa, milles esitatakse:

- 1) selgitused ja põhjendused esialgse eelarve ja lõpliku eelarve oluliste vahede kohta;
- 2) selgitused ja põhjendused lõpliku eelarve ja eelarve täitmise oluliste vahede kohta;
- 3) tekkepõhise eelarve korral eelarve täitmise aruandes ja raamatupidamise aastaaruande muudes põhjaruannetes ja lisades esitatud vastava nimetusega arvnäitajate vaheline võrdlus vähemalt käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 kehtestatud detailsuses, milles tuuakse ühtlasi välja tegelikud arvnäitajad, mida käesoleva seaduse alusel ei planeeritud või planeeriti muudes eelarveosades, ning selgitused ja põhjendused oluliste vahede kohta.

(9) Raamatupidamise seaduse ja selle alusel antud õigusaktide tähenduses kohaliku omavalitsuse üksuse valitseva ja olulise mõju all olev äriühing, sihtasutus ja mittetulundusühing esitavad nelja kuu jooksul majandusaasta lõppemisest arvates valla- või linnavalitsusele kinnitatud majandusaasta aruande ja vandeaudiitori aruande, kui raamatupidamise aastaaruande audiitorkontroll on audiitortegevuse seaduse alusel kohustuslik.

(10) Enne majandusaasta aruande kinnitamist volikogus vaatab revisjonikomisjon volikogule esitatud majandusaasta aruande läbi ning kuulab ära seda auditeerinud audiitori, kes selgitab olulisemate auditi käigus tehtud tähelepanekute ja avastatud ebareeglipärasuste sisu. Seejärel koostab revisjonikomisjon kirjaliku aruande, mis esitatakse volikogule. Aruandes avaldab revisjonikomisjon, kas ta toetab valla- või linnavalitsuse koostatud majandusaasta aruande kinnitamist, ning teeb vajaduse korral majandusaasta aruande käigus tehtud tähelepanekuid ja avastatud ebareeglipärasusi arvestades volikogule ettepanekuid sisekontrollisüsteemi parandamiseks. Lisaks annab revisjonikomisjon aruandes ülevaate oma tegevusest.

[RT I, 02.02.2018, 9- jõust. 01.01.2019, kohaldatakse aruandeperioodide suhtes, mis algavad 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem.]

(11) Valla- või linnavalitsus esitab heakskiidetud ja allkirjastatud majandusaasta aruande volikogule kinnitamiseks hiljemalt 31. maiks. Majandusaasta aruandele lisatakse vandeaudiitori aruanne ja valla- või linnavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta. Volikogu kinnitab majandusaasta aruande hiljemalt 30. juuniks otsusega.

(12) Majandusaasta aruanne, vandeaudiitori aruanne, valla- või linnavalitsuse protokolliline otsus aruande heakskiitmise kohta ning volikogu otsus aruande kinnitamise kohta avaldatakse pärast nende kinnitamist seitsme tööpäeva jooksul kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel.

(13) Kohaliku omavalitsuse üksuse raamatupidamise aastaaruande audiitorkontroll toimub vastavalt audiitortegevuse seadusele ja vandeaudiitori aruande koostamisel rakendatakse avaliku huvi üksuse aruandele kehtestatud vormi.

[RT I, 02.02.2018, 9- jõust. 01.01.2019, kohaldatakse aruandeperioodide suhtes, mis algavad 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem.]

§ 30. Riigile esitav eelarve ja eelarvestrateegia

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile eelarvestrateegia tegevusvaldkondade kaupa ning eelarve, lisaelarve ja andmed eelarve täitmise kohta tegevusalade kaupa.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud dokumentide esitamise tingimused, korra ja vormi kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab andmed eelarvestrateegia kohta eelarveaastale eelneva aasta 30. oktoobriks.
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab andmed eelarve, lisaeelarve ja eelarve täitmise kohta igale kvartalile järgneva kuu viimaseks kuupäevaks.

§ 31. Muud andmed finantstegevuse kohta

(1) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus saada põhjendatud juhtudel ühekordselt kohaliku omavalitsuse üksuselt majandusaasta aruandega, eelarvega ja eelarvestrateegiaga ning raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 alusel kehtestatud aruannetega hõlmatud andmeid ning muud informatsiooni, sealhulgas käesoleva seaduse § 34 lõigetes 2 ja 7 nimetatud võlakohustuste võtmiseks sõlmitud lepingute ära kirju. Kui nimetatud informatsioon puudutab kõiki kohaliku omavalitsuse üksusi, on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohustatud enne andmete küsimist informeerima üleriigilisi omavalitsusliite (edaspidi *üleriigiline liit*).
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab teenuste kontsessioonikokkulepete sõlmimisest Rahandusministeeriumi, esitades informatsiooni projekti sisu, kestuse, finantseerimistingimuste ja rahalise mahu kohta. Informatsioon esitatakse 30 päeva jooksul lepingu sõlmimisest arvates. Rahandusministeeriumil on õigus nõuda nimetatud projekte puudutavate lepingute ja nendega seotud muude dokumentide esitamist.

(3) Riigiasutused, välja arvatud Riigikontroll, kooskõlastavad kohaliku omavalitsuse üksustelt täiendava finantsinformatsiooni küsimise eelnevalt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga, välja arvatud õigusaktide alusel toimuva või lepingust tuleneva aruandluse korral.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud finantsinformatsiooni saamiseks esitatavas taotluses märgib riigiasutus finantsinformatsiooni küsimise eesmärgi ning küsitavate andmete koosseisu ja mahu. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab riigiasutusele seisukoha kümne tööpäeva jooksul taotluse saamise päevast arvates. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus finantsinformatsiooni küsimise taotlust mitte kooskõlastada, kui vastavat informatsiooni on võimalik saada olemasolevatest aruannetest.

6. peatükk FINANTSDISTSIPLIINI TAGAMINE

§ 32. Finantsdistsipliini tagamise meetmed

(1) Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsdistsipliini tagamise meetmed on kinnipidamine kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse:

- 1) põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest käesoleva seaduse § 33 tähenduses;
- 2) netovõlakoorumuse ülemmäärast käesoleva seaduse § 34 tähenduses.

(2) Põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoorumus arvutatakse tekkepõhise raamatupidamisarvestuse andmete alusel:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse kohta aruandeaasta lõpu seisuga;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse kohta konsolideerituna aruandeaasta lõpu seisuga.

(3) Konsolideerimine toimub vastavalt raamatupidamise seaduse § 27 lõikele 4.

(4) Käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 ja § 34 lõikes 1 nimetatud arvnäitajate täpsustatud arvutusmetoodika kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

§ 33. Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus

(1) Põhitegevuse tulemi on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe.

(2) Põhitegevuse tulemi väärtus ei tohi olla aruandeaasta lõpu seisuga väiksem kui null.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Põhitegevuse tulemi võib olla aruandeaasta lõpu seisuga käesoleva paragrahvi lõikes 2 määratud lubatavast väärtusest väiksem, kui sellele eelnenud aasta põhitegevuse tulemi vastas käesoleva paragrahvi lõikes 2 määratud lubatavale väärtusele.

§ 34. Netovõlakoomuse ülemmäär

(1) Netovõlakoomus on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud võlakohustuste suuruse ja käesoleva seaduse §-s 36 nimetatud likviidsete varade kogusumma vahe.

(2) Netovõlakoomuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud järgmised kohustused:

- 1) võetud laenud;
- 2) kapitalirendi- ja faktooringukohustused;
- 3) emiteeritud võlakirjad;
- 4) tasumise tähtjaks täitmata jäänud kohustused;
- 5) saadud toetuste tagasimakse kohustused;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

5¹) toetusteks saadud ettemaksud;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

5²) toetuste andmise kohustused;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

- 6) pikaajalised võlad tarnijatele;
- 7) teenuste kontsessioonikokkuleppest tekkivad kohustused;
- 8) muud pikaajalised kohustused, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist.

(3) Netovõlakoomus võib aruandeaasta lõpul ulatuda lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel arvatud põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kuuekordne vahe on väiksem kui 60 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest, võib netovõlakoomus ulatuda kuni 60 protsendini vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

(5) Netovõlakoomus võib ületada käesoleva paragrahvi lõigetega 3 ja 4 kehtestatud netovõlakoomuse mahu ülemmäära toetuste sildfinantseerimiseks võetud võlakohustuste kogusumma võrra.

(5¹) [Kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(6) Sildfinantseerimine käesoleva seaduse tähenduses on välismaise sihtfinantseerimise ja sellega seotud saadava kaasfinantseerimise ulatuses võlakohustuste võtmine väljamaksete teostamiseks vastava projekti raames kuni sihtfinantseeringute ja kaasfinantseeringute laekumiseni.

(7) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud bilansilistele võlakohustustele võetakse netovõlakoomuses arvesse bilansiväliselt kajastatud järgmiste perioodide rendikohustused mittekatkestatavatest kasutusrendilepingutest mittekatkestatava perioodiga üle ühe aasta.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud põhitegevuse tulude ja kulude vahe arvutamisel lahutatakse aruandeaasta põhitegevuse kuludest rendikulud, mis tulenevad käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud lepingutest.

§ 34¹. Finantsdistiipliini tagamise meetmete rakendamise arvestamine investeringutoetuste andmisel

(1) Riigieelarvest investeringutoetuse saamiseks riigieelarve seaduse § 50 lõikes 5 sätestatud tingimustel peavad kohaliku omavalitsuse üksus ja tema arvestusüksus kinni pidama järgmistest nõuetest:

- 1) taotluse esitamise aastale eelnenud aasta põhitegevuse tulem peab vastama käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavale väärtusele, välja arvatud käesoleva lõike punktis 2 nimetatud juhul;
- 2) taotluse esitamise aasta eelarves kinnitatud põhitegevuse tulem peab vastama käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavale väärtusele, kui taotluse esitamise aastale eelnenud aasta põhitegevuse tulem vastas käesoleva seaduse § 33 lõikes 3 sätestatule;
- 3) netovõlakoomus ei tohi viimaste teadaolevate andmete kohaselt ja taotluse esitamise aasta kinnitatud eelarve kohaselt aasta lõpu seisuga ületada käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud ülemmäära;
- 4) projekti omafinantseeringu tasumiseks võetava võlakohustusega ei tohi ületada käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud netovõlakoomuse ülemmäära.

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksuselt nõutakse investeringu omafinantseeringu katmist, aga seda ei ole eelarves kavandatud ja kohaliku omavalitsuse üksus selle tasumiseks võlakohustust ei võta, peab viimaste teadaolevate andmete kohaselt taotluse esitamise aasta lõpu likviidsete varade kavandatava jäägi suurus või omafinantseeringu tagamiseks kavandatud suurendatud sissetulek või vähendatud väljaminek katma omafinantseeringu suuruse. Mitmeaastase projekti puhul võetakse arvesse eelnimetatud andmed projekti perioodi iga aasta kohta.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksus kavandab omafinantseeringu tasuda võetava võlakohustusega, kuid võlakohustuse võtmist ei ole eelarves või eelarvestrateegias kavandatud, peab viimaste teadaolevate andmete

alusel põhitegevuse tulemi suurus taotluse esitamise aastal ja igal eelseisval kolmel aastal katma olemasolevate võlakohustuste ja võetava võlakohustuse igal aastal kavandatavad finantskulud ja tagasimaksmise kulud.

(4) Kui toetuse taotlejaks on kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv üksus või nad panustavad teise taotleja projekti omafinantseeringusse ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud nõuded ei ole täidetud, jätab toetuse andja selle projekti investeeeringute kavast välja või taotluse rahuldamata, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud juhul.

(5) Kui taotluse menetlemise ajal ei ole täidetud käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud nõuded, kuid on võimalik projekt jooksva aastal või eelseisvatel aastatel ellu viia, võib toetuse andja teha taotluse rahuldamise otsuse kõrvaltingimusega. Otsuses määratakse tähtpäev, mis ajaks tuleb käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõuded täita.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõuete täitmiseks kõrvaltingimuse seadmisel on toetuse andja kohustatud küsima enne taotluse suhtes otsuse tegemist Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt arvamust.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõudeid ei rakendata tervishoiuteenuste korraldamise seaduse tähenduses tervishoiuteenuse osutaja suhtes.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 35. Kohaliku omavalitsuse üksuste koondelarvepositsiooni parandamine ja finantsvõimekuse suurendamine

(1) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kokkuleppe saavutamise korral nähakse riigieelarves ette toetus kohaliku omavalitsuse üksustele finantsvõimekuse suurendamiseks ja koondelarvepositsiooni parandamiseks (edaspidi *finantsvõimekuse suurendamise toetus*).

(2) Finantsvõimekuse suurendamise toetuse väljamaksmise aluseks võetava kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste konsolideeritud aastase puudujäägi kokkulepitud suurus ja sellele vastav toetuse suurus määratakse kindlaks kohaliku omavalitsuse üksuste ja kohalike omavalitsuste liitude volitatud esindajate ning Vabariigi Valitsuse esindajate vahelises kokkuleppes. Finantsvõimekuse suurendamise toetuse suurus ja toetuse väljamaksmise aluseks võetava kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste konsolideeritud kokkulepitud aastase puudujäägi suurus määratakse riigieelarves.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kokkulepet ei saavutata, võib riigieelarves määrata kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste konsolideeritud aastase puudujäägi maksimaalse lubatava suuruse. Puudujäägi aastased piirmäärad kohaliku omavalitsuste üksuste kaupa määratakse vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 8.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste konsolideeritud puudujäägi arvutamise põhimõtted määratakse kindlaks käesoleva seaduse § 32 lõike 4 alusel kehtestatava valdkonna eest vastutava ministri määrusega.

(5) Üleriigiline liit korraldab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud aastase kokkulepitud puudujäägi piires puudujäägi piirmäärade jaotamist kohaliku omavalitsuse üksuste vahel. Piirmäärade jaotamisel konsulteeritakse õigeaegselt ja sobival viisil tema liikmeks mitteolevate kohaliku omavalitsuse üksustega. Kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse puudujäägi piirmäär esitatakse kohaliku omavalitsuse üksuse kohta.

(6) Puudujäägi piirmäärade jaotamise kokkuleppe olemasolu korral esitab üleriigiline liit eelarveaastale eelneva aasta 1. detsembriks Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ettepaneku aastase puudujäägi piirmäärade jaotuse kohta kohaliku omavalitsuse üksuste vahel.

(7) Kui üleriigiline liit ei esita käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kuupäevaks andmeid aastase puudujäägi piirmäärade kohta kõikide kohaliku omavalitsuse üksuste kaupa, arvutatakse iga kohaliku omavalitsuse üksuse kohta aastase puudujäägi piirmäär proportsionaalselt tulumaksu jaotusele kohaliku omavalitsuse üksuste vahel viimase lõppenud aruandeaasta andmete alusel.

(8) Valdonna eest vastutav minister kinnitab kohaliku omavalitsuse üksuste kaupa kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuste aastased puudujäägi piirmäärad.

(9) Finantsvõimekuse suurendamise toetuse väljamaksmise aluseks on toetuse eraldamise aastale eelnenud aasta kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste konsolideeritud tegelik ülejääk või puudujääk. Kohaliku omavalitsuse üksustele väljamakstavat finantsvõimekuse suurendamise toetust vähendatakse summa võrra, mille ulatuses kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste konsolideeritud tegelik puudujääk ületas käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kohaliku omavalitsuse üksuste arvestusüksuste aastast konsolideeritud puudujääki.

(10) Kui kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik aastane puudujääk eelarveaasta lõpus ületab käesoleva paragrahvi lõike 8 alusel kinnitatud piirmäära, vähendatakse puudujäägi piirmäära ületanud summa võrra järgmistel aastatel käesoleva paragrahvi lõike 12 alusel jaotatavat finantsvõimekuse suurendamise toetust antud kohaliku omavalitsuse üksuse osas.

(11) Finantsvõimekuse suurendamise toetus eraldatakse kohaliku omavalitsuse üksustele riigieelarve seaduse § 46 lõikes 1 sätestatud toetusena riigieelarves määratud ulatuses, võttes arvesse käesoleva paragrahvi lõiget 9 ja 10 nimetatud tingimusi.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(12) Finantsvõimekuse suurendamise toetuse väljamaksmise ulatuse, tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

(13) Finantsvõimekuse suurendamise toetust võib kasutada investeringute finantseerimiseks, osaluste, aktsiate ja osade soetamiseks ning käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3 ja 7 nimetatud kohustuste tasumiseks.

§ 35¹. Võlakohustuste võtmise erakorraline piirang

(1) Võlakohustuste võtmise erakorralist piirangut rakendatakse, kui riigi eelarvestrateegia aluseks olev riigi rahandusprognosis näitab eelarveaasta jooksul valitsussektori eelarvepositsiooni puudujäägi suurenemist üle kahe ja poole protsendi sisemajanduse koguproduktist (edaspidi *SKP*) või valitsussektori võlakooormuse suurenemist üle 55 protsendi SKP-st.

(2) Võlakohustuste võtmise erakorraline piirang rakendub kahe nädala möödumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolusid sisaldava riigi rahandusprognoosi avaldamisest Rahandusministeeriumi veebilehel. Piirang kestab 90 päeva.

(3) Rahandusministeerium teavitab kohaliku omavalitsuse üksusi viivitamata piirangu kehtima hakkamisest ja lõpetamisest.

(4) Võlakohustuste võtmise erakorralise piirangu perioodil võivad kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus võtta ainult käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3 ja 7 nimetatud võlakohustusi, et tagada järgmistele toetustele sildfinantseerimine või nende saamiseks vajalik omafinantseering:

- 1) struktuuritoetuse seaduse alusel saadav toetus;
- 2) muude õigusaktide alusel saadav Euroopa Liidu toetus;
- 3) välislepingute alusel Eesti Vabariigile eraldatav toetus;
- 4) riigieelarvest antav investeringutoetus.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus võivad refinantseerida käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3 ja 7 nimetatud võlakohustusi tingimusel, et võlakohustuste kogusumma võrreldes eelarveaasta alguse seisuga ei suurene.

(6) Võlakohustuste võtmise erakorralist piirangut ei rakendata nende võlakohustuste suhtes, mille võtmiseks on riigihange või võlakirjade puhul avalik pakkumine välja kuulutatud enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu sisaldava riigi rahandusprognoosi avaldamist Rahandusministeeriumi veebilehel.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014, tulenevalt §-st 59¹# käesolevas paragrahvis sätestatud piiranguid aastatel 2020–2027 ei rakendata.]

§ 35². Võlakohustuste võtmise erakorralise piirangu ajal võlakohustuste võtmine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab enda ja temast sõltuva üksuse käesoleva seaduse § 35¹ lõiget 4 ja 5 nimetatud kohustuste võtmise kooskõlastamise taotluse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile enne vastava kohustuste võtmist.

(2) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium vaatab taotluse läbi 20 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus taotluse menetlemise käigus küsida taotluse esitajalt lisainformatsiooni ja -dokumente käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud analüüsi tegemiseks. Taotluses esinevate puuduste kõrvaldamiseks või lisaandmete ja -dokumentide esitamiseks määrab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium tähtaja, mille võrra pikeneb taotluse menetlemise tähtaeg.

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium analüüsib kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuva üksuse esitatud andmete põhjal, kas käesoleva seaduse § 35¹ lõikes 4 nimetatud toetuste omafinantseeringut on võimalik tagada kohustusi võtmata:

- 1) ülejäänud investeringute mahtu vähendades, välja arvatud käesoleva seaduse § 35¹ lõikes 4 nimetatud toetustega seotud või avalik-õiguslike juriidiliste isikute eelarvest toetatavad investeringud või tõendatud vältimatud investeringud;
- 2) positiivse põhitegevuse tulemi arvel, arvestades vajadusega tagada kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuva üksuse kestlik võimekus finantskulude ja võetud kohustuste tasumiseks;
- 3) eelarves kavandatud reservfondi või likviidsete varade arvel, arvestades vajadusega säilitada vajalik likviidusreserv põhitegevuse kulude katteks.

(4) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium analüüsib taotlust kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve, eelarvestrateegia ja raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 kohaselt koostatud aruannetes esitatud andmete alusel.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud analüüsi tulemusel selgub, et kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv üksus on suuteline võlakohustusi võtmata tagama käesoleva seaduse § 35¹lõikes 4 nimetatud toetuste omafinantseeringu, võib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium jätta kohustuse võtmise taotluse kooskõlastamata või anda kooskõlastuse väiksemas summas. Kohustuse võtmise osalise kooskõlastamise korral esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium põhjendatud ettepaneku võetava kohustuse suuruse vähendamiseks.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014, tulenevalt §-st 59¹# käesolevas paragrahvis sätestatud piiranguid aastatel 2020–2027 ei rakendata.]

7. peatükk

VARADELE JA KOHUSTUSTE VÕTMISELE ESITATAVAD NÕUDED

§ 36. Likviidsed varad

(1) Käesoleva seaduse tähenduses peetakse likviidseteks varadeks raha ja pangakontodel olevaid vahendeid, rahaturu- ja intressifondide aktsiaid ja osakuid ning soetatud võlakirju.

(1¹) Kohaliku omavalitsuse üksus võib omada sularaha, kuid mitte rohkem kui on valla- või linnavalitsuse kehtestatud sularahas hoitava summa ülemmäär.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1²) Kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus võivad igapäevaseks arveldamiseks omada hoiust:

1) krediidasutuses, millel puudub krediidireiting või see on väiksem kui rahvusvaheliselt tunnustatud reitinguagentuuride määratluse kohaselt investeerimisjärgu krediidireiting, käesoleva paragrahvi lõikes 1³määratud tingimusel;

2) krediidasutuses või selle emaeettevõtja või filiaalina tegutsevas välisriigi krediidasutuses, millel on investeerimisjärgu krediidireiting.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1³) Käesoleva paragrahvi lõike 1²punktis 1 nimetatud krediidasutustes hoitavate hoiuste jääk ei tohi kuu lõpu seisuga olla suurem kui 0,5 protsenti kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve või temast sõltuva üksuse eelmise aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummast.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus võivad käesoleva paragrahvi lõikes 1 likviidsete varadena määratud vahendeid paigutada:

1) kuni üheaastase tähtajaga hoiustesse krediidasutustes, kui krediidasutusel või selle emaeettevõtja või filiaalina tegutseval välisriigi krediidasutusel ei ole rahvusvaheliselt tunnustatud reitinguagentuuride määratluse kohaselt krediidireiting (edaspidi *krediidireiting*) väiksem kui P-1 (*Moody's*) või selle ekvivalent;

2) võlakirjadesse, mille emitendi krediidireiting ei ole väiksem kui A2 (*Moody's*) või P-1 (*Moody's*) või nende ekvivalent;

3) selliste rahaturu- ja intressifondide aktsiatesse ja osakutesse, mis vastavad investeerimisfondide seaduses eurofondide kohta sätestatud nõuetele.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2¹) Kui võlakirja emitendi kõrgeim krediidireiting on muutunud pärast võlakirja soetamist väiksemaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 nimetatud krediidireitingust või rahaturu- ja intressifond ei vasta pärast osakute soetamist käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 määratud nõuetele, peavad kohaliku omavalitsuse üksus ja temast sõltuv üksus võlakirja realiseerima või osaku võõrandama kolme kuu jooksul.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud väärtpaberite emitendiks või hoiuste hoidjaks olev krediidasutus või filiaalina tegutsev välisriigi krediidasutus peab olema asutatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või selle suhtes kehtivad usaldatavusnormatiivid peavad vastama vähemalt sama rangetele nõuetele, kui on sätestatud Euroopa Liidu õigusaktides.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksuse likviidsete varade paigutamise ning kasutuselevõtmise tingimused ja korra kehtestab valla- või linnavalitsus, arvestades käesolevas seaduses sätestatud nõudeid.

§ 37. Muudele varadele esitatavad nõuded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksusel on keelatud omandada aktsiaid, osi, muid omakapitaliinstrumente ja väärtipabereid, mida ei peeta likviidseteks varadeks vastavalt käesoleva seaduse §-le 36, kui see ei ole vajalik kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigetes 1 ja 2 nimetatud või muudest seadustest tulenevate ülesannete täitmiseks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus võib kooskõlas eelarvestrateegiaga anda laenu ainult temast viimasel kolmel aastal sõltunud ja eelarveaastal sõltuvale üksusele investeringuteks ning tagada sõltuva üksuse samaks otstarbeks võetavaid kohustusi.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(¹) Kohaliku omavalitsuse üksus võib temast viimasel kolmel aastal sõltunud ja eelarveaastal sõltuvale üksusele rahavoogude juhtimise eesmärgil anda laenu tingimusel, et laen makstakse eelarveaasta lõpuks tagasi. Volikogu võib otsustada laenu andmise iga üksikjuhtumi puhul eraldi või kehtestada valla- või linnavalitsusele eelarveaastaks piirmäära, milleni võib antavate laenude kogusumma ulatuda.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(²) Kohaliku omavalitsuse üksus võib tagada kohaliku omavalitsuse üksustele edasilaenamise tegeleva isiku selleks otstarbeks võetavaid võlakohustusi järgmistel tingimustel:

- 1) edasilaenamine on isiku põhitegevusala;
- 2) isik on vähemalt kolme kohaliku omavalitsuse üksuse poolt ühiselt asutatud ja selle äriühinguna tegutseva isiku kõik aktsiad või osad kuuluvad vähemalt kolmele kohaliku omavalitsuse üksusele.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib kooskõlas eelarvestrateegiaga enda või sõltuva üksuse võlakohustuse tagamiseks koormata kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõigetes 1 ja 2 nimetatud ülesannete täitmiseks olulist kinnisasja või lubada vastavat kinnisasja koormava hoonestusõiguse võõrandamist või kinnisasja koormamist piiratud asjaõigusega selliselt, et kinnisasja või hoonestusõiguse võõrandamisel või koormamisel jätkuks kinnisasja kasutamine endisel otstarbel.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 38. Kohustuste võtmisele esitatavad nõuded

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta laenu, emiteerida võlakirju, võtta kapitalirendi- ja faktooringukohustusi ning kohustusi teenuste kontsessioonikokkulepete alusel:

- 1) investeringuteks;
- 2) põhivara soetuseks antavaks sihtfinantseerimiseks;
- 3) osaluste, aktsiate, osade ja muude omakapitaliinstrumentide omandamiseks;
- 4) käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktides 1–3 ja 7 nimetatud võlakohustuste täitmiseks;
- 5) käesoleva seaduse § 37 lõikes 2 nimetatud laenude andmiseks.

(2) Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses võib kohaliku omavalitsuse üksus kooskõlas saneerimiskava ja finantsplaaniga võtta laenu käesoleva seaduse § 34 lõike 2 punktis 4 nimetatud kohustuste täitmiseks.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksusel ei ole piisavalt vahendeid kohtuotsusest tuleneva kohustuse täitmiseks, võib ta võtta laenu kooskõlastatult Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga. Kooskõlastamiseks peab kohaliku omavalitsuse üksus esitama Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kirjaliku laenu võtmise kooskõlastamise taotluse, milles on selgitatud laenu võtmise põhjusi. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab laenu võtmise kooskõlastamise või kooskõlastamata jätmise kaalutlusõiguse alusel, arvestades kohaliku omavalitsuse üksuse vahendite kasutamise võimalusega kohtuotsusest tuleneva kohustuse täitmiseks ning täitmise muid võimalusi.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus võib võtta rahavoogude juhtimise eesmärgil laenu tingimusel, et laen makstakse eelarveaasta lõpuks tagasi. Volikogu võib otsustada laenu võtmise iga üksikjuhtumi puhul eraldi või kehtestada valla- või linnavalitsusele eelarveaastaks piirmäära, milleni võib võetavate laenude kogusumma ulatuda.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

8. peatükk FINANTSDISCIPLIINI TAGAMISE MEETMETE RAKENDAMISE MENETLUS

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 39. Finantsdiscipliini tagamise meetmete rakendamata jätmine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus ei rakenda finantsdiscipliini tagamise meetmeid, kui:

1) kahe järjestikuse aruandeaasta lõpu seisuga oli põhitegevuse tulem väiksem käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavast väärtusest või

2) aruandeaasta lõpu seisuga ületas netovõlakooormus käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud netovõlakooormuse ülemmäära.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamata jätmise esines esmakordselt aruandeaasta lõpu seisuga ning kohaliku omavalitsuse üksus kavandab vastuvõetud eelarvega rakendamata jätmist jätkata, informeerib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksust meetmete rakendamata jätmise tagajärgedest.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamist kontrollitakse majandusaasta aruandes esitatud näitajate alusel vastava majandusaasta aruande volikogus kinnitamise kuupäeva seisuga.

§ 40. Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetlus

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1) Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise menetlust (edaspidi *korrigeerimismenetlus*) alustatakse, kui käesoleva seaduse § 39 lõike 3 alusel on tuvastatud, et kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse:

1) põhitegevuse tulem oli kahe järjestikuse aruandeaasta lõpu seisuga väiksem käesoleva seaduse § 33 lõikes 2 nimetatud lubatavast väärtusest või

2) netovõlakooormus ületas kahe järjestikuse aruandeaasta lõpu seisuga käesoleva seaduse § 34 lõigetes 3–5 sätestatud netovõlakooormuse ülemmäära.

(2) Korrigeerimismenetluse perioodiks on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu ilmumise aasta ja sellele järgnevad neli aastat.

(3) Korrigeerimismenetluse alustamisel peab kohaliku omavalitsuse üksus tagama eelarvestrateegias ettenähtud finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise hiljemalt menetlusperioodi lõpuks. Kui nende rakendamine eeldab sissetulekute suurendamist või väljaminekute vähendamist, esitab kohaliku omavalitsuse üksus eelarvestrateegias vastavad korrigeerivad tegevused koos rahalise mõjuga korrigeerimismenetluse aastate kohta. Menetlusperioodil ei tohi eelarvestrateegias ette näha tegevusi, mis raskendavad finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamist.

(4) Korrigeerimismenetluse ajal ei tohi kohaliku omavalitsuse üksus eelarvet kavandada selliselt, et aasta lõpu seisuga on põhitegevuse tulem väiksem või netovõlakooormus suurem, kui eelarvestrateegias on korrigeerimismenetluse vastavaks aastaks kavandatud.

(5) Korrigeerimismenetluse perioodil võib tervishoiuteenuse osutaja suurendada vajaduse korral oma netovõlakooormust kuni 60 protsendini põhitegevuse tulude mahust, kui seejuures tagatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tingimuste täitmine.

(6) Kui eelarvestrateegia või eelarve ei vasta käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud tingimustele, esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksusele põhjendatud ettepaneku viia 60 päeva jooksul ettepaneku saamisest arvates eelarvestrateegia ja eelarve kooskõlla seaduse nõuetega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei rakendata korrigeerimismenetluse ja raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse ajal.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 41. Korrigeerimismenetluse lõpetamine

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

Korrigeerimismenetlus loetakse lõppenuks:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

1) majandusaasta aruande kinnitamise kuupäeva seisuga, kui kohaliku omavalitsuse üksus ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus rakendavad aruandeaasta lõpu seisuga finantsdistsipliini tagamise meetmeid;

2) käesoleva seaduse § 44 lõikes 3 nimetatud raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise otsuse tegemise kuupäeva seisuga või

3) haldusterritoriaalse korralduse muudatuse jõustumise aasta lõpu seisuga.

9. peatükk

RASKE FINANTSOLUKORRA OHT

§ 42. Raske finantsolukorra oht

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus on raske finantsolukorra ohus, kui:

1) kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu ei ole käesoleva seaduse § 40 lõikes 6 sätestatud tähtjaks kinnitanud käesoleva seaduse § 40 lõikele 3 vastavat eelarvestrateegiat;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

2) kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus ei rakenda finantsdistsipliini tagamise meetmeid käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud korrigeerimismenetluse perioodi viimase aruandeaasta lõpu seisuga kinnitatud majandusaasta aruande kohaselt;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

3) kohaliku omavalitsuse üksus ei suuda püsivalt täita võetud kohustusi ja rahuldada tähtaegselt võlausaldajate nõudeid.

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ega kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus ei suuda rakendada finantsdistsipliini tagamise meetmeid, võib kohaliku omavalitsuse üksus esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile taotluse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamiseks.

(3) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus rakendavad finantsdistsipliini tagamise meetmeid, kuid kohaliku omavalitsuse üksus ei suuda võetud kohustusi püsivalt täita, võib kohaliku omavalitsuse üksus esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile taotluse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud taotluses tuleb põhjendada raske finantsolukorra ohu tekkimist. Kohaliku omavalitsuse üksus peab esitama koos taotlusega saneerimiskava ja finantsplaani kavandi, mis on koostatud vastavalt käesoleva seaduse § 47 lõigetele 4 ja 6.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 43. Raske finantsolukorra ohu komisjon

(1) Raske finantsolukorra ohu komisjon (edaspidi *komisjon*) nõustab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kohaliku omavalitsuse üksuse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse läbiviimisel eesmärgiga kõrvaldada raske finantsolukorra oht ja kohelda võlausaldajaid võrdselt.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Komisjoni moodustab ja selle töökorra kinnitab valdkonna eest vastutav minister.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Komisjon moodustatakse alalisena ning selle liikmeteks on kolm Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ametnikku ja kaks üleriigiliste liitude nimetatud isikut. Komisjoni esimeheks on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ametnik. Komisjon võib oma töösse kaasata eksperte.

[RT I, 30.06.2015, 4- jõust. 01.09.2015]

(4) Komisjoni liige peab olema raske finantsolukorra ohus oleva kohaliku omavalitsuse üksusest ja temast sõltuvast üksusest sõltumatu.

(5) Komisjoni töö teenindamise tagab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

(6) Komisjon võtab otsuseid vastu komisjoni koosolekul kirjaliku või elektroonse hääletamise teel. Kõik koosolekul osalevad komisjoni liikmed on kohustatud hääletama, kujuures nad ei või jääda erapooletuks. Komisjoni otsused avalikustatakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi veebilehel.

(7) Komisjoni liige ei või osaleda komisjoni otsuste langetamisel ja ta peab ennast taandama, kui esineb asjaolu, mis annab alust kahelda tema erapooletuses.

(8) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 44. Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamine

(1) Kui on ilmnenud käesoleva seaduse § 42 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud asjaolud, otsustab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium asjaomase kohaliku omavalitsuse üksuse suhtes raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise ja informeerib sellest komisjoni.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud käesoleva seaduse § 42 lõikes 2 või 3 nimetatud taotluse, analüüsib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitatud saneerimiskava ja finantsplaani kavandi. Kui raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamine on põhjendatud, edastab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium taotluse, saneerimiskava ja finantsplaani kavandi komisjonile koos seisukohaga 20 tööpäeva jooksul nende saamisest arvates.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2¹) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeerium leiab analüüsi tulemusena, et kohaliku omavalitsuse üksus suudab võlausaldajate nõuded iseseisvalt rahuldada ja finantsdistsipliini tagamise meetmeid rakendada, teatab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium 20 tööpäeva jooksul taotluse saamisest arvates kohaliku omavalitsuse üksusele, et ei toeta raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamist, ja lisab selgitused. [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2²) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus menetluse algatamist mittetoetava seisukohaga, võib kohaliku omavalitsuse üksus esitada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile uue taotluse ning saneerimiskava ja finantsplaani kavandid. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab need komisjonile koos seisukohaga 20 tööpäeva jooksul nende saamisest arvates. [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetlus algab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi vastava otsuse tegemisest ja kestab kuni käesoleva seaduse § 52 lõigetes 2 ja 3 nimetatud otsuse tegemiseni. [RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(5) Kohaliku omavalitsuse üksuse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamisega seoses peab volikogu kuni saneerimiskava kinnitamiseni kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktides 1–8, 19, 21, 22, 24, 25 ja 34–36 nimetatud tegevustega seotud õigusaktide eelnõud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga kooskõlastama. [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud eelnõude kooskõlastamiseks esitab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile. [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium jätab esitatud õigusakti eelnõu kooskõlastamata, kui selle vastuvõtmine vähendab kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuva üksuse sissetulekuid, suurendab nende väljaminekuid, vähendab varade mahtu või suurendab kohustuste mahtu võrreldes vastuvõetud eelarvega. Kooskõlastamata jätmise korral lisab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium põhjendused. [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8) Kümne tööpäeva jooksul raske finantsolukorra ohu väljakuulutamises arvates nimetab kohaliku omavalitsuse üksus volitatud isiku, kes võtab komisjoni tööst osa hääleõiguseta.

(9) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus nõuda taotluses ning saneerimiskava ja finantsplaani kavandites esitatud täpsustamiseks või kohaliku omavalitsuse üksuse finantsolukorra analüüsimiseks täiendavat informatsiooni. [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 45. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kehtestatud tähtajad raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(1) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab kümne tööpäeva jooksul eelnõu või ettepaneku saamisest arvates käesoleva seaduse § 44 lõikes 5 ja § 49 lõikes 2 nimetatud kooskõlastuse andmise või andmata jätmise. [RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab 30 tööpäeva jooksul taotluse või kavandi saamisest arvates:

1) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise või vastava taotluse rahuldamata jätmise;

2) seisukoha andmise saneerimiskava ja finantsplaani kavandite kohta;

3) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamise või lõpetamise taotluse rahuldamata jätmise.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on käesoleva seaduse § 44 lõike 9 alusel nõudnud kohaliku omavalitsuse üksuselt täiendavat informatsiooni, peatub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 määratud tähtaegade arvestus kuni kohaliku omavalitsuse üksuselt nõutud informatsiooni esitamiseni.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 46. Kohaliku omavalitsuse üksusele kehtestatud tähtajad raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kooskõlastamiseks saneerimiskava ja finantsplaani kavandid 60 päeva jooksul:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

1) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse algatamise otsuse saamisest arvates, kui menetlus on algatatud käesoleva seaduse § 44 lõike 1 alusel;

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

2) raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamise taotluse rahuldamata jätmise otsuse saamisest arvates.

(1¹) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud kõrvaldama taotluse ning saneerimiskava ja finantsplaani kavandi puudused 20 tööpäeva jooksul Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt vastava nõude saamisest arvates.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kinnitab saneerimiskava ja finantsplaani ning nende muudatused 30 päeva jooksul Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt kavandi kohta seisukoha ja muudatusettepanekute saamisest või muudatusettepaneku kooskõlastuse saamisest arvates.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus viib 60 päeva jooksul saneerimiskava vastuvõtmisest arvates kõik õigusaktid, mis on seotud saneerimiskavas toodud eesmärkide täitmisega, kooskõlla saneerimiskavaga.

(4) Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kinnitatud saneerimiskava ja finantsplaani ning saneerimiskava ja finantsplaani muudatused kümne tööpäeva jooksul nende kinnitamisest arvates.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus avaldab kohaliku omavalitsuse üksuse veebilehel kinnitatud saneerimiskava ja finantsplaani ning saneerimiskava ja finantsplaani muudatused seitsme tööpäeva jooksul nende kinnitamisest arvates.

§ 47. Saneerimiskava

(1) Saneerimiskava täitmise tulemusena peab kohaliku omavalitsuse üksus suutma rahuldada võlausaldajate nõuded vastavalt saneerimiskava tingimustele ning kohaliku omavalitsuse üksus ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus peavad rakendama finantsdistsipliini tagamise meetmeid.

(2) Saneerimiskava ja finantsplaani kehtivuse periood on nende koostamise aasta ning sellele järgnevad neli eelarveaastat.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(3) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeerium leiab, et finantsdistsipliini tagamise meetmeid on võimalik rakendada ja võlausaldajate nõuded on võimalik rahuldada varem kui nelja eelseisva eelarveaasta möödumisel, võib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium saneerimiskava ja finantsplaani kavandis määrata nende elluviimiseks lühema perioodi.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Saneerimiskava koostatakse kohaliku omavalitsuse üksuse kohta ja see sisaldab:

1) hinnangut raske finantsolukorra ohu tekkimise põhjuste kohta;

2) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

3) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

4) sissetulekute suurendamise ja väljaminekute vähendamise meetmeid;

5) investeerimistegevuse ning kohustuste võtmise piiranguid ja tingimusi;

6) kohustuste täitmise ja nõuete rahuldamise tingimusi kokkuleppel võlausaldajatega;

7) tingimusi olukorraks, kui sissetulekud ületavad finantsplaanis eeldatud mahtu;

8) vajaduse korral ettepanekuid juhtimise korrastamiseks ning ametiasutuste ja ametiasutuste hallatavate asutuste reorganiseerimiseks ja teenistujate koosseisu vähendamiseks;

9) vajaduse korral ettepanekuid kohaliku omavalitsuse üksuse õigusaktide muutmiseks;

10) vajaduse korral kohustust kooskõlastada Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga saneerimiskava kehtivuse perioodil volikogule esitatavad eelarve või lisaelarve eelnõud;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

11) muid saneerimiseks vajalikke andmeid ja ettepanekuid.

(5) Saneerimiskava juurde kuulub finantsplaani. Finantsplaaniga kavandatakse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarveosad saneerimiskava elluviimise perioodiks.

(6) Finantsplaani koostatakse eelarveosade kaupa, mis on liigendatud lisaks käesoleva seaduse § 5 lõikes 3 määratud detailsusele vähemalt raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 alusel kehtestatud riigi raamatupidamise

üldeeskirjas ettenähtud kontoklassi või selle puudumisel kontoklassi täpsusele eelnevas väikseimas detailsuses vähemalt tegevusalade kaupa.

(7) Finantsplaanis esitatakse saneerimiskava kehtivuse perioodiks iga aasta lõpu seisuga kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse arvestusüksuse prognoositav:

- 1) põhitegevuse tulem vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 1;
- 2) põhitegevuse tulemi väärtus vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 2;
- 3) netovõlakooormus vastavalt käesoleva seaduse § 34 lõikele 1;
- 4) netovõlakooormuse vastavus ülemmäärale vastavalt käesoleva seaduse § 34 lõigetele 3–5.

(7¹) Kui Vabariigi Valitsus on otsustanud käesoleva seaduse § 50 lõike 1 punkti 1 kohaselt toetuse või laenu andmise riigieelarvest, tuleb vastav summa ette näha finantsplaanis ja selle kasutamise tingimused saneerimiskavas.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8) Kui raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetlus on algatatud põhjusel, et kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus ei rakenda sõltuva üksuse tegevuse tõttu finantsdistsipliini tagamise meetmeid, siis:

- 1) võib vajaduse korral näha saneerimiskavas ette juhendid sõltuvate üksuste finantstegevuse suunamiseks;
- 2) esitatakse finantsplaanis sõltuvate üksuste prognoosid põhitegevuse tulude, põhitegevuse kulude, investeerimistegevuse, finantseerimistegevuse ja likviidsete varade muutuse kohta, prognoositav ülejääk või puudujääk ning netovõlakooormus saneerimiskava koostamise aasta ja iga nelja eelseisva eelarveaasta kohta.

(9) Saneerimiskava ja finantsplaan on lubatud koostada selliselt, et Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga kooskõlastatult võib tervishoiuteenuste korraldamise seaduse mõistes tervishoiuteenuse osutaja suurendada vajaduse korral oma netovõlakooormust kuni 60 protsendini põhitegevuse tulude mahust, kui seejuures tagatakse käesoleva paragrahvi lõike 1 tingimuste täitmine.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 48. Saneerimiskava koostamine ja kinnitamine

(1) Raske finantsolukorra ohus olev kohaliku omavalitsuse üksus koostab saneerimiskava ja finantsplaani kavandid vastavalt käesoleva seaduse §-le 47 ja esitab need Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hinnangul ei ole kohaliku omavalitsuse üksusel saneerimiskava või finantsplaani kavand elluviimisel võimalik raske finantsolukorra ohust välja tulla, võib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teha saneerimiskava ja finantsplaani kavandite muutmise ettepanekuid. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib otsustada saneerimiskava kavanadile käesoleva seaduse § 47 lõike 4 punktides 8–11 ja lõikes 8 nimetatud andmete lisamise. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab saneerimiskava ja finantsplaani kavandite kohta seisukoha ja vajaduse korral muudatusettepanekud koos põhjendustega volikogule kinnitamiseks.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Volikogu kinnitatud saneerimiskava ja finantsplaan on arengukava ning eelarvestrateegia koostamise ja muutmise, lisaelarve koostamise, kui saneerimiskava ja finantsplaani täitmiseks on lisaelarve koostamine vajalik, ning eelseisvate aastate eelarve eelnõude koostamise aluseks. Eelarve eelnõu koostamisel lähtutakse vähemalt finantsplaani detailsusest.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Eelarvestrateegias ja eelarve eelnõus tuleb esitada kõik erinevused võrreldes saneerimiskava ja finantsplaani ning neid põhjendada.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 49. Saneerimiskava ja eelarve muutmine

(1) Kui Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on teada asjaolud, mis võivad takistada saneerimiskava ja finantsplaani täitmist, informeerib Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksust.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(2) Volikogul on õigus algatada saneerimiskava või finantsplaani muutmine ja tulenevalt finantsplaani muutmise võtta vastu eelarve või lisaelarve. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab saneerimiskava või finantsplaani muutmise ettepaneku Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile kooskõlastamiseks. Väljaminekute kavandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 3 viidatud tingimusel ei ole vaja taotleda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastust.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib saneerimiskava elluviimise perioodi igal eelarveaastal kavandada eelarve või lisaelarvega muudatusi finantsplaani võrreldes, kui selle tulemusena ei vähendata ülejääki ega

suurendata puudujääki. Sissetulekute suurenemise korral lähtutakse käesoleva seaduse § 47 lõike 4 punktist 7. Ülejäänud juhtudel võib eelarveaasta jooksul kavandada igas eelarveosas muudatusi kuni 10 protsendi ulatuses finantsplaanis esitatud vastava eelarveosa aastasest kogusummast.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ettepaneku kooskõlastuse andmata jätmisel esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium vastavad põhjendused. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium võib keelduda ettepaneku kooskõlastamisest, kui saneerimiskava või finantsplaani muutmine või lisaelarve vastuvõtmine halvendaks kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse arvestusüksuse finantsolukorda ja takistaks saneerimiskavas ettenähtud eesmärkide täitmist ja tegevusi.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 50. Suutmatust täita saneerimiskava

(1) Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei suuda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi hinnangul saneerimiskavast kinni pidada, on Vabariigi Valitsusel õigus valdkonna eest vastutava ministri taotluse alusel rakendada üht või mõlemat järgmist abinõu:

[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

- 1) otsustada toetuse või laenu andmine riigieelarvest vastavalt riigieelarve seadusele;
- 2) algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine vastavalt Eesti territooriumi haldusjaotuse seadusele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud juhul riigieelarvest toetuse andmisel sõlmib valdkonna eest vastutav minister kohaliku omavalitsuse üksusega lepingu. Valdkonna eest vastutaval ministril on õigus näha lepingus ette nõue lepingu rikkumisel maksta leppetrahvi või tagastada toetus.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

§ 51. Järelevalve raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluses

(1) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium teostab järelevalvet raske finantsolukorra ohus oleva kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse üle alates raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse väljakuulutamisest, kaasates vajaduse korral järelevalvetoimingute tegemiseks teisi asutusi ja isikuid.

[RT I, 30.06.2015, 4- jõust. 01.09.2015]

(2) Raske finantsolukorra ohus olev kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile esitama viimase nõudmisel teavet ja dokumente kohaliku omavalitsuse üksuse või sõltuva üksuse kohta, sealhulgas raamatupidamisdokumente ja sõlmitud lepingute ärakirju.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil on õigus saada riigiasutustelt, kohaliku omavalitsuse üksuse asutustelt, krediidi- ja finantseerimisasutustelt ning muudelt isikutelt teavet ja dokumente, mis on vajalikud kohaliku omavalitsuse üksuse ja sõltuva üksuse majandusliku seisundi väljaselgitamiseks ning saneerimiskava täitmise kontrollimiseks.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(4) Kui järelevalvemenetluse käigus selgub, et kohaliku omavalitsuse üksus on pannud toime käesoleva seaduse §-s 57 nimetatud rikkumise, on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil õigus teha ettekirjutus kohaliku omavalitsuse üksuse tegevuse kooskõlla viimiseks käesoleva seaduse, saneerimiskava ja finantsplaaniga ning määrata rikkumise kõrvaldamiseks tähtaeg.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 52. Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus võib pärast majandusaasta aruande kinnitamist taotleda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumilt saneerimiskava elluviimise perioodi ja raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamist, kui aruandeaasta lõpu seisuga:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus suudab rahuldada saneerimiskavas ettenähtud tingimustel kõik võlausaldajate nõuded;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ning kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus rakendavad finantsdistsipliini tagamise meetmeid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tingimuste ja saneerimiskavas ettenähtud eesmärkide täitmisel teeb Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsuse raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamiseks.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium otsustab raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse lõpetamise, kui:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

- 1) ilmneb Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14¹ lõikes 10 nimetatud asjaolu;
- 2) sõltuva üksuse suhtes on algatatud pankrotiseaduse kohaselt pankrotimenetlus ja selle üksuse konsolideerimisgrupist väljaarvamise tulemusel rakendab kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus finantsdistsipliini meetmeid.

(4) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium jätab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse rahuldamata, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei täida vähemalt ühte järgmistest tingimustest:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole suutnud saneerimiskavas ettenähtud tingimustel rahuldada kõiki võlausaldajate nõudeid;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus ei rakenda aruandeaasta lõpu seisuga finantsdistsipliini tagamise meetmeid;
- 3) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole teinud saneerimiskavas ettenähtud tegevust ja selle tegemata jätmise võib põhjustada eelseisvatel aastatel raske finantsolukorra ohu taastekkimise.

(5) Koos taotluse rahuldamata jätmise otsusega otsustab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, kas:

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

- 1) kohustada kohaliku omavalitsuse üksust jätkama kinnitatud saneerimiskava elluviimist;
 - 2) kohustada kohaliku omavalitsuse üksust esitama käesoleva seaduse § 46 lõikes 1 nimetatud tähtjaks § 47 kohaselt koostatud saneerimiskava ja finantsplaani kavandid järgmiseks kuni neljaks eelarveaastaks või
- [RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 3) teha ettepanek algatada haldusterritoriaalse korralduse muutmine.

10. peatükk SEADUSE TÄITMISE TAGAMINE

§ 53. Tasandusfondi ja tulumaksu eraldiste ülekandmise peatamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 54–56 nimetatud rikkumiste korral teeb Regionaal- ja Põllumajandusministeerium kohaliku omavalitsuse üksusele ettekirjutuse lõpetada rikkumine ning määrab tähtja rikkumise kõrvaldamiseks.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 või käesoleva seaduse § 51 lõikes 4 nimetatud ettekirjutuses märgitud tähtjaks ei ole rikkumist lõpetatud, peatab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga:

1) riigieelarve seaduse § 46 lõike 1 punktis 1 sätestatud tasandusfondi eraldiste ülekandmise;

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

2) tulumaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksustele tulumaksu kandmise korra kohaselt tulumaksust ülekandmisele kuuluvate summade ülekandmise.

(3) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitab kohaliku omavalitsuse üksusele käskkirja kavandi ja määrab tähtja seisukoha esitamiseks.

(4) Regionaal- ja Põllumajandusministeerium informeerib kohaliku omavalitsuse üksust tasandusfondi ja tulumaksu summade ülekandmise peatamisest viivitamata.

(5) Käesoleva seaduse §-des 54, 56 ja 57 sätestatud rikkumiste korral peetakse tasandusfondist ja tulumaksust ülekandmisele kuuluvatest summadest eelarveaasta jooksul kinni 10 protsenti kohaliku omavalitsuse üksusele iga-aastase riigieelarve seaduse alusel eraldatavatest eelarvete tasandusfondi vahenditest ja tulumaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksusele tulumaksu kandmise korra kohaselt kohaliku omavalitsuse üksusele arvestatud tulumaksu summast.

(6) Käesoleva seaduse §-s 55 sätestatud rikkumiste korral peetakse kinni summa, mille ulatuses sooritati rikkumine, kuid igal eelarveaastal mitte rohkem kui 20 protsenti kohaliku omavalitsuse üksusele iga-aastase riigieelarve seaduse alusel eraldatavatest eelarvete tasandusfondi vahenditest ja tulumaksuseaduse § 5 lõike 2 alusel kehtestatud kohaliku omavalitsuse üksusele tulumaksu kandmise korra kohaselt kohaliku omavalitsuse üksusele arvestatud tulumaksu summast.

(7) Tasandusfondist ja tulumaksust ülekandmisele kuuluvate summade ülekandmise võib peatada kuni peatamise tinginud asjaolude äralangemiseni. Summade kinnipidamise lõpetamise kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga viie tööpäeva jooksul asjaolude äralangemise tuvastamisest arvates. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium informeerib kohaliku omavalitsuse üksust summade ülekandmise peatamise lõpetamisest viivitamata pärast vastava otsuse tegemist ning kannab kinnipeetud summad üle kohaliku omavalitsuse üksusele ülekannete tegemise järgmisel korralisel tähtpäeval.

§ 54. Aruandele esitatavate nõuete, aruande kinnitamise ja andmete esitamise tähtaegade rikkumine

Aruandele esitatavate nõuete, aruande kinnitamise ja andmete esitamise tähtaegade rikkumiseks peetakse järgmisi asjaolusid:

1) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole käesoleva seaduse § 29 lõikes 11 nimetatud tähtjaks majandusaasta aruannet kinnitanud;

2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole käesoleva seaduse § 30 lõigetes 3 ja 4 kehtestatud tähtjaks käesoleva seaduse § 30 lõikes 1 nimetatud andmeid esitanud;

- 3) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole raamatupidamise seaduse § 35 lõike 2 alusel kehtestatud aruannete esitamise tähtjaks saldoandmikki esitanud;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse raamatupidamise aastaaruanne ei vasta raamatupidamise seadusele.

§ 55. Varadele ja kohustustele esitatavate nõuete rikkumine

Varadele ja kohustustele esitatavate nõuete rikkumiseks peetakse järgmisi asjaolusid:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus on varade paigutamisel eiranud käesoleva seaduse § 37 lõikes 1 kehtestatud nõudeid;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus on likviidsete varade omamisel eiranud käesoleva seaduse § 36 lõigetes 1³, 2 ja 2¹ kehtestatud tingimusi;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]
- 3) kohaliku omavalitsuse üksus on laenude andmisel või kohustuste tagamisel eiranud käesoleva seaduse § 37 lõigetes 2 ja 2¹ kehtestatud tingimusi;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 4) kohaliku omavalitsuse üksus on kohustuste võtmisel eiranud käesoleva seaduse § 38 lõigetes 1–4 kehtestatud tingimusi;
[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 5) [kehtetu -RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]
- 6) kohaliku omavalitsuse üksus on kohustuste võtmisel eiranud käesoleva seaduse § 35¹ lõigetes 4–5 sätestatud piiranguid.
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 56. Finantsdistsipliini tagamise meetmete rakendamise kava rikkumine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

§ 57. Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse rikkumine

Raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse rikkumiseks peetakse järgmisi asjaolusid:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus ei esita tähtaegselt Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile saneerimiskava ja finantsplaani kavandeid;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus kinnitab käesoleva seaduse § 44 lõikes 5 nimetatud õigusaktid ilma Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastuseta või eirab õigusaktide vastuvõtmisel Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastamata jätmist;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]
- 3) kohaliku omavalitsuse üksus kinnitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kooskõlastuseta või Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi tehtud muudatustele või esitatud ettepanekule mittevastava saneerimiskava ja finantsplaani või saneerimiskava ja finantsplaani muudatused;
[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]
- 4) kohaliku omavalitsuse üksus eirab eelarve, lisaelarve või muude otsuste vastuvõtmisel saneerimiskava ja finantsplaani, välja arvatud käesoleva seaduse § 49 lõikes 3 nimetatud juhul;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksus ei esita tegevusaruandes käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punkti 5 kohaselt ülevaadet saneerimiskava täitmise kohta.

§ 58. Volikogu koosseisu volituste ennetähtaegne lõppemine raske finantsolukorra ohu kõrvaldamise menetluse rikkumise korral

Käesoleva seaduse § 46 lõike 2 rikkumise korral osutub volikogu tegutsemisvõimetuks ja kõigi tema liikmete volitused lõpevad ennetähtaegselt. Uus volikogu moodustatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse §-s 52 sätestatud korras.

11. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 59. Seaduse rakendamine

- (1) Käesolevat seadust rakendatakse 2012. aasta ja sellele järgnevatel aastatel suhtes, võttes arvesse käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.
- (2) 2011. aasta eelarve koostatakse, seda menetletakse, see võetakse vastu ja avalikustatakse ning seda täidetakse ja muudetakse, väljaminekud kantakse üle järgmisesse eelarveaastasse, eelarve täitmisest antakse aru ning majandusaasta aruanne koostatakse valla- ja linnaeelarve seaduse ja sellest lähtuvalt kehtestatud õigusaktide alusel.
- (3) Käesoleva seaduse § 20 rakendatakse alates 2012. aasta 1. jaanuarist.
- (4) Käesoleva seaduse § 29 rakendatakse 2012. aasta ja sellest hilisemate aastate kohta koostatud majandusaasta aruannete suhtes.

(4¹) Käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punktides 2 ja 3 nimetatud andmed tuleb esitada esmakordselt 2012. aasta kohta. Igal järgneval aastal lisatakse tegevusaruandesse viimase aruandeaasta andmed, kuni on hõlmatud viis aruandeaastat.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(5) Alates 2011. aasta 1. jaanuarist võib kohaliku omavalitsuse üksus anda õppelaenu ainult enne 2011. aastat sõlmitud õppelaenulepingu alusel.

(6) Käesoleva seaduse § 23 lõikes 3 nimetatud volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollide avalikustamise kohustust rakendatakse 2012. aasta ja sellest hilisemate aastate eelarvete ja lisaelarvete suhtes.

(7) Käesoleva seaduse § 32–37 rakendatakse 2012. aasta ja sellest hilisemate aastate suhtes.

(7¹) Kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus, mille netovõlakoormus on aruandeaasta alguse seisuga 60 protsenti põhitegevuse tuludest või sellest suurem, ei tohi 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 2016. aasta 31. detsembrini käesoleva seaduse § 34 lõikes 2 nimetatud võlakohustuste ja sama paragrahvi lõikes 7 nimetatud rendikohustuste võtmisega võlakohustuste kogusummat suurendada.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7²) Kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus, mille netovõlakoormus on aruandeaasta alguse seisuga väiksem kui 60 protsenti põhitegevuse tuludest, ei tohi 2012. aasta 1. jaanuarist kuni 2016. aasta 31. detsembrini käesoleva seaduse § 34 lõikes 2 nimetatud võlakohustuste ja sama paragrahvi lõikes 7 nimetatud rendikohustuste võtmisega netovõlakoormust suurendada üle 60 protsendi sama aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7³) Netovõlakoormus võib perioodil 2011. aasta 1. jaanuarist kuni 2015. aasta 31. detsembrini ületada käesoleva seaduse § 34 lõigetega 3 ja 4 kehtestatud netovõlakoormuse mahu ülemmäära sellel perioodil nõukogu direktiivi 91/271/EMÜ asulareovee puhastamise kohta (EÜT L 135, 30.05.1991, lk 40–52) ja nõukogu direktiivi 98/83/EÜ olmevee kvaliteedi kohta (EÜT L 330, 05.12.1998, lk 32–54) nõuete täitmiseks elluviidavate projektide omaosaluse katmiseks võetud võlakohustuste kogusumma võrra, juhul kui nendeks projektideks annab laenu keskkonnatasude seaduse § 56 lõikes 1 nimetatud isik talle eraldatud laenuvahendite arvelt kuni kümne miljoni euro ulatuses aastas kohalike omavalitsuste üksuste kohta kokku ning ülejäänud osas valitsussektori võlakoormust suurendamata omavahendite arvelt.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7⁴) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7¹ ja 7² kehtestatud piiranguid ei rakendata, kui kohaliku omavalitsuse üksus või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksus võtab võlakohustusi käesoleva seaduse § 34 lõikes 5 või käesoleva paragrahvi lõikes 7³ sätestatud tingimusel.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(7⁵) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7¹ ja 7² nimetatud tingimuste rikkumist kohaliku omavalitsuse üksuse või kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse poolt peetakse varadele ja kohustustele esitatavate nõuete rikkumiseks käesoleva seaduse § 55 tähenduses.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8) Käesoleva seaduse § 34 lõikeid 7 ja 8 rakendatakse pärast 2012. aasta 1. jaanuarit sõlmitud tehingute suhtes.

(8¹) Käesoleva seaduse § 55 rakendatakse pärast 2012. aasta 1. jaanuari võetud kohustuste ja varadega tehtud tehingute suhtes.

[RT I, 28.12.2012, 3- jõust. 01.01.2013]

(8²) Käesoleva seaduse § 34¹ ei rakendata perioodi 2007–2013 struktuuritoetuse seaduse alusel antavate toetuste suhtes.

[RT I, 13.03.2014, 2- jõust. 23.03.2014]

(9) Käesoleva seaduse § 63 punkte 4 ja 10–19 rakendatakse 2013. aasta 1. jaanuarist.

(10) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud koostama eelarve tekkepõhiselt hiljemalt ülejärgmise eelarveaasta kohta pärast seda, kui riigieelarve on koostatud tekkepõhiselt.

[RT I, 21.06.2016, 1- jõust. 01.07.2016]

(11) Käesoleva seaduse § 29 lõigete 10 ja 13 2019. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni kohaldatakse aruandeperioodide suhtes, mis algavad 2018. aasta 1. jaanuaril või hiljem.

[RT I, 02.02.2018, 9- jõust. 01.01.2019]

(12) Kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse netovõlakoormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda:
1) aastatel 2020–2024 lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat;
2) 2025. aastal lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude üheksakordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat;
3) 2026. aastal lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat;
4) 2027. aastal lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude seitsmekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.
[RT I, 17.12.2020, 5- jõust. 27.12.2020]

(13) Kohaliku omavalitsuse üksuse ja tema arvestusüksuse netovõlakoormus võib ulatuda:
1) aastatel 2020–2024 80 protsendini vastava aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordne vahe on väiksem kui 80 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;
2) 2025. aastal 75 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude üheksakordne vahe on väiksem kui 75 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;
3) 2026. aastal 70 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordne vahe on väiksem kui 70 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;
4) 2027. aastal 65 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude seitsmekordne vahe on väiksem kui 65 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.
[RT I, 17.12.2020, 5- jõust. 27.12.2020]

(14) Käesoleva seaduse §-des 35¹ ja 35² sätestatud piiranguid aastatel 2020–2027 ei rakendata.
[RT I, 17.12.2020, 5- jõust. 27.12.2020]

(15) 2020. aastal esitab linna- või vallavalitsus eelarve eelnõu ja seletuskirja volikogule hiljemalt 15. detsembriks.
[RT I, 10.07.2020, 5- jõust. 20.07.2020]

(16) 2020. aastal esitab kohaliku omavalitsuse üksus Rahandusministeeriumile andmed eelarvestrateegia kohta hiljemalt 15. detsembriks.
[RT I, 10.07.2020, 5- jõust. 20.07.2020]

(17) 2020. aastal võib valla- või linnavalitsus täita käesoleva seaduse § 22 lõike 2 punktis 2 sätestatud osaliselt, põhjendades seda eelarve eelnõu seletuskirjas.
[RT I, 10.07.2020, 5- jõust. 20.07.2020]

§ 60.–§ 66.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 67. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2011. aasta 1. jaanuaril.

(2) [Käesolevast tekstist välja jäetud.]